

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Terävä, Johanna; Eerola, Petteri

Title: Vankeusaikana isyydelle annetut merkitykset ja jännitteiset tunteet isien kertomana

Year: 2020

Version: Published version

Copyright: © 2020 Tekijät

Rights: CC BY-NC-ND 4.0

Rights url: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Please cite the original version:

Terävä, J., & Eerola, P. (2020). Vankeusaikana isyydelle annetut merkitykset ja jännitteiset tunteet isien kertomana. *Yhteiskuntapolitiikka*, 85(2), 181-190. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020040110039>

Vankeusaikana isyydelle annetut merkitykset ja jännitteiset tunteet isien kertomana

JOHANNA TERÄVÄ & PETTERI EEROLA

Miten vankeusrangaistusta suorittavat miehet kertovat isyyden merkityksestä ja isyyteen liittyvistä tunteista? Isyyteen liittyvät tunteet jakautuvat miesten puheessa voimaa antaviin ja voimaa vieviin tunteisiin. Haastattelututkimuksen tuottama isyyksikerronta kietoutuu tiiviisti laajempiin isyyden kulttuurisiin ihanteisiin.

.....
English summary at the end of the article

Johdanto

Isyyttä ja isänä oloa käsittelevää tutkimusta on tehty runsaasti niin Suomessa kuin kansainvälisesti koko 2000-luvun alun (esim. Flouri 2005; Lamb 2010; Mykkänen ym. 2017; Eerola & Mykkänen 2015). Samaan aikaan myös vankeutta ja perhesuhteita käsittelevän tutkimuksen määrä on kasvanut (Dyer ym. 2012; Enroos 2018; Giordano ym. 2011; Monsbakken ym. 2013). Isyyttä vankeuden varjossa tarkastelevien tutkimusten määrä on hiljalleen lisääntynyt, mutta Suomessa sitä ei ole tutkittu juuri lainkaan.

Ilmiö on kuitenkin yleinen, sillä esimerkiksi 92 prosenttia suomalaisissa vankiloissa olevista vankeista on miehiä (RISE 2017, 28). Vankilassa vietetään keskimäärin myös useita vuosia. Esimerkiksi vuonna 2017 miesten tuomion keskipituus oli 11,4 vuotta (RISE 2017, 32). Tarkkaa tilastotietoa isien määrästä vankilassa ei kuitenkaan ole, koska rekisteritiedot ovat puutteellisia (Muiluvuori 2018). Vaikka vankeus useimmiten eristää vangin arjen sosiaalisista verkostoista, se ei tarkoita, että asema vaikappa isänä tai puolisona lakkaisi olemasta. Rikos, rangaistus ja vankilatuomion tuottama stigma voivat

kuitenkin murtaa perhesuhteita ja tuottaa samalla monenlaisia tunteita huolesta helpotukseen (Arditti 2005; Enroos 2018; Hairston 1991).

Tässä artikkelissa tarkastelemme vankeusrangaistustaan suorittavien miesten isyydelle antamia merkityksiä. Erityisesti tutkimme, millaisia tunteita miehet isyyuskuvauksissaan tuottavat. Tarkastelemme isyyttä ja tunteita sosiaalisina konstruktioina, joille annetaan merkitys sosiaalisista ja kulttuurisista puhetavoista ja konventioista käsin (ks. esim. Dermott 2008; Galasinski 2004). Tutkimuskysymykseksemme on seuraava: mitä vankilatuomiotaan suorittavat miehet kertovat isyyden merkityksestä ja siihen liittyvistä tunteista?

Tutkimuksemme pohjaa yhteiskuntatieteellisen perhe- ja tunnetutkimuksen ajatukseen siitä, että tunteita tarkastelemalla voidaan päästä käsiksi asioihin, jotka ovat yksilölle tärkeitä (Hochschild 1979; 2019; Pirskanen & Eerola 2018). Aluksi taustoitamme työtä kansainvälistä isyyttä ja vankeutta käsittelevällä tutkimuksella. Tutkimuksemme aineistona on vankeusrangaistusta kolmessa eri puolella Suomea sijaitsevassa vankilassa suorittavien miesten (n = 14) haastattelut, joita olemme analysoineet laadullisella sisällönanalysillä.

Isyyden muutos ja tunteet

Isyyteen kohdistetut kulttuuriset odotukset ja oletukset ovat muuttuneet edellisten vuosikymmenen aikana. Siinä missä vielä 1990-luvulla isyyshanteissa korostui äidin avustaminen ja perheen elannon turvaaminen, nykypäivän kulttuuriset isyyshanteet kiteytyvät hoivaavaan ja läsnäolevaan isyyteen. Nykypäivän kulttuurisen ideaalin mukaan hyvä isä on sitoutunut perheeseensä niin emotionaalisesti, ajankäytöllisesti kuin taloudellisesti. (Eerola 2015; Mykkänen 2010.) Vaikka kulttuuriset ihanteet eivät automaattisesti muuta arjen käytäntöjä, on tutkimuksissa havaittu miesten roolin perhearjassa ja lasten elämässä kasvaneen huomattavasti (ks. esim. Miettinen & Rotkirch 2012). Tätä isyyden muutosta voidaan pitää positiivisena kehityskulkuna, sillä sitoutuneen isyyden myönteiset merkitykset lapsen psyykkiselle, emotionaaliselle, sosiaaliselle ja akateemiselle kehitykselle on osoitettu monissa tutkimuksissa (esim. Flouri 2005; Shorey & Ang 2019). Isän ja lapsen läheisen vuorovaikutussuhteen ylläpitämisestä on todettu olevan hyötyä myös isälle itselleen, äidille sekä vanhempien parisuhteelle (esim. Holmes & Huston 2010).

On esitetty, että miehet kantavat nykyään aiempaa suurempaa roolia myös perheiden tunneilmastosta ja että stereotypia tunteettomista, kivikasvoisista miehistä oli alkanut purkautua (Dermott 2008; Pirskanen & Eerola 2018). Tästä huolimatta tunteista puhuminen liitetään edelleen enemmän naisten kuin miesten ominaisuudeksi (Lutz 2008, 63–66). Tutkimusten mukaan miesten tunnepuhe on naisia vähäisempää, jonka lisäksi miehet sanoittavat kielteisiä tunteita naisia enemmän (Aznar & Tenenbaum 2015; Coates 2003; Terävä & Böök 2018, 99–101; Tuovila 2006, 128, 142). Toisaalta on havaittu, että miehet puhuvat esimerkiksi kodistaan tai ystävyysuhteistaan varsin tunteellisesti silloin, kun kokevat sen sallituksi ja turvalliseksi (Autonen-Vaaranieniemi 2009; Galasinski 2004; Virtanen & Isotalus 2014).

Isyys ja vankeus

Kansainvälisen vankien perhesuhteita ja perhelämää vankilan varjossa tarkastelevan tutkimuksen määrä on kasvanut viimeisten vuosikymmenen aikana. Suomalainen tutkimus aiheesta on kuitenkin vähäistä. Se keskittyy lähinnä äitiyteen ja äitien perhesuhteisiin (Enroos 2015; 2018) sekä lasten edun ja oikeuksien painottamiseen (Nieminen 2010). Seuraavaksi kuvaamme keskeisimpiä havaintoja isyyttä ja vankeutta käsittelevän kansainvälisen tutkimuksen pohjalta.

Vankeusajan isyyttä rajoittavat ja rakenteistavat monenlaiset tekijät. Instituutiona vankeuslaitos rajaa vapautta ja säätelee perhe- ja läheissuhteiden ylläpitoa esimerkiksi tapaamisten ja puhelimen käytön määrällä. Myös rangaistuksen suorituspaikka avovankilassa tai suljetussa vankilassa vaikuttaa siihen, missä määrin vanki voi pitää läheissuhteitaan yllä. (RISE 2019.) Tutkimusten mukaan keskeinen rooli isän ja lapsen suhteen mahdollistajana vankeusrangaistuksen aikana on lapsen äidillä: mitä parempi suhde vankimiehellä on lapsen äitiin, sitä useammin ja todennäköisemmin äidit tuovat lapsia tapaamaan isäänsä (Arditti ym. 2005; Galardi ym. 2015).

Yksittäiset tutkimukset kuvaavat isyyden myönteisiä vaikutuksia miesvankien hyvinvointiin. Ajatus omasta isyydestä ja lapsesta voi toimia isälle kantavana voimana sekä rangaistuksen aikana että sen jälkeen. (Kivivuori & Linderborg 2010; Meek 2011; Oliffe ym. 2018.) Isyydellä näyttäisi olevan myös uusia rikoksia ennaltaehkäisevä vaikutus¹ vankeusrangaistuksen jälkeen (Monsbakken ym. 2013; Ojmarrah ym. 2018). Läheisten perhesuhteiden ja niitä tukevien interventioiden – kuten vaikkapa vankilan isäryhmien – on myös todettu vahvistavan isäidentiteettiä ja auttavan vapautuvia vankeja yhteiskuntaan sopeutumisessa vankilatuomion jälkeen (Greif 2014; Hansen 2018; Visher 2013). On myös havaittu, että isän ja lapsen suhteen tukeminen vähentää vankilatuomion epätoivottuja seurauksia lapselle (Roxburgh & Fitch 2013; Whitten ym. 2019).

Muutamissa tutkimuksissa kuvataan miesten isyyden ja vankeuden yhdistämiseen liittyviä tunnekokemuksia. Esimerkiksi Wing Hong Chuin (2016) mukaan osa miehistä nostaa isyysidenti-

¹ Isyyden suojaavasta vaikutuksesta rikosten uusimisessa on olemassa myös ristiriitaisia tuloksia (ks. esim. Giordano ym. 2011).

teettinsä vankilassaoloaikanaan elämänsä keskiöön (ks. myös O’Keeffe 2019), kun toisilla se puolestaan ohenee. Isyyteen liittyvät ajatukset ja tunteet saatetaan myös siirtää kokonaan syrjään, esimerkiksi silloin, kun miehet eivät syystä tai toisesta pysty, voi tai saa pitää yhteyttä lapsiinsa. Tutkimusten mukaan monet vankilassa olevat isät kokevat syyllisyyttä, häpeää, avuttomuutta ja voimattomuutta siitä, etteivät voi olla mukana lastensa arjessa. Miesten on todettu myös murehtivan siitä, etteivät he kykene elättämään perhettään ja että perhe joutuu elämään sosiaalisen stigman kanssa. (Arditti ym. 2005; Chui 2016; Ugelvik 2014.)

Aineisto ja analyysi

Aineisto kerättiin kolmesta suomalaisesta vankilasta, joissa haastateltiin yhteensä 14:ää vankeusrangaistusta suorittavaa isää. Suomessa on kaikkiaan 26 vankilaa, joista 15 on suljettuja laitoksia ja 11 avovankiloita (RISE 2019). Haastateltavista kymmenen suoritti vankeusrangaistustaan suljettussa vankilassa ja viisi avovankilassa. Yhtä haastateltavaa haastateltiin kaksi kertaa, sillä hän oli siirtynyt haastattelujen toteutuksen aikana suljetusta vankilasta tutkimuksessa mukana olevaan avovankilaan ja pyysi päästä mukaan haastatteluun vielä toisen kerran. Haastattelut tehtiin vuonna 2015, ja kirjoittajien lisäksi haastatteluja oli tekemässä Jyväskylän yliopiston maisteri-opiskelija. Haastatteluja teki kaksi naista ja yksi mies.

Haastateltavien joukossa oli sekä ensikertalaisia että jo useamman kerran tuomion saaneita. Miesten tuomion kestoa tai syitä ei erikseen kysytty, mutta haastattelussa tuli esille miesten vankilatuumion vaihdelleen useista kuukausista reilusti toiselle vuosikymmenelle. Näistä seikoista johtuen myös isyyspohdinta voi olla eriaikaista ja -tasoista. Valtaosa miehistä kertoi oman lapsuutensa olleen sosiaalisesti, emotionaalisesti ja taloudellisesti epävakaa, mikä on tutkimusten mukaan tyypillistä vankien taustoissa (esim. Galardi ym. 2015).

Haastattelujen yhteydessä miehet kertoivat perhetaustoistaan tutkijan kanssa yhdessä täytettyjen esitietolomakkeiden kautta. Haastateltavien ikä vaihteli 26–48 vuoden välillä, ja lapsia miehillä oli yhteensä 43 (2 kk – 22 v). Yhtä isää lukuun ottamatta kaikilla oli vähintään yksi alle kouluikäinen lapsi. Jokainen isä kertoi av(i)oeronneensa yhden tai useamman kerran. Yhdellätoista isällä oli yhden tai useamman alaikäisen lapsensa yh-

teishuoltajuus. Kymmenellä miehellä oli lapsia useamman kuin yhden naisen kanssa (enimmillään lapsia oli neljän eri naisen kanssa). Kolmessa tapauksessa lasten äideillä oli yksinhuoltajuus ja kahdessa tapauksessa lasten kerrottiin olevan sijoitettuna. Haastatelluista miehistä kymmenen kertoi olevansa haastatteluhetkellä avio- tai avioliitossa ja neljä ilmoitti elävänsä ilman vakiintunutta parisuhdetta. Haastateltavien koulutustausta vaihteli peruskoulun keskeyttäneistä alemman korkeakoulututkinnon suorittaneeseen, joskin painotus oli peruskoulun käyneillä ja ammattitutkinnon suorittaneilla.

Ennen tutkimuksen aloittamista haimme tutkimusluvut Rikosseuraamuslaitokselta ja tutkimukseen osallistuneiden vankiloiden johtajilta. Lupien myöntämisen jälkeen otimme yhteyttä kustakin vankilasta nimettyyn yhteyshenkilöön, joka auttoi haastatteluiden käytännön toteutuksessa. Yhteyshenkilö esitti haastattelukutsun vankilassa oleville isille tutkijoilta saadun ohjeistuksen mukaan. On kuitenkin mahdollista, että portinvartijana toiminnut yhteyshenkilö seuloi haastateltavaehdokkaita, eikä kutsua esitetty tasavertaisesti kaikille isille. Emme myöskään tiedä, kuinka moni isistä kieltäytyi haastattelusta. Yhdessä vankilassa tutkijat olivat yhteyshenkilön pyynnöstä kertomassa kahvitauon aikana tutkimushankkeesta ja rekrytoimassa isiä. Tutkimuksen esittelyn ja rekrytoinnin yhteydessä potentiaalisille haastateltaville painotettiin, että haastatteluihin osallistuminen on vapaaehtoista. Yhteyshenkilöiden esittäessä haastattelukutsua, emme voi tietää, miten velvoittavaksi isät haastattelupyynnön kokivat. Näin ollen on mahdollista, että mukaan valikoitui isiä, jotka olivat muita vanki-isiä kiinnostuneempia kertomaan isyydestään ja perhe-elämästään. Yhtä isää lukuun ottamatta jokainen tutkimukseen osallistunut kertoi olevansa ainakin jonkinlaisessa yhteydessä yhteen tai useampaan lapseensa.

Koska kyseessä oli haastateltaville oletettavasti henkilökohtainen ja tunteita herättävä aihe, pyrimme erityiseen huolellisuuteen luotettavuuden ja eettisyyden suhteen. Jokaiselle haastateltavalle jaettiin tiedote tutkimuksesta ja haastateltavan oikeuksista, jonka lisäksi haastateltavat allekirjoittivat suostumuslomakkeen tutkimukseen osallistumisesta. Tutkittavien oli myös jälkepäin mahdollista ottaa yhteyttä tutkijaan vankilan yhteyshenkilön kautta. Useat haastateltavat kertoivat osallistuneensa aiemmin tai aikovansa tulevaisuudessa osallistua vankilan järjestämiin isäryhmiin.

Aineistonkeruun menetelmänä oli puolistrukturoitu haastattelu, jonka teemat olivat seuraavat: isäksi tulon polku, isänä oleminen ja arki ennen tuomiota ja tuomion jälkeen, isyyteen liittyvät tunteet, lapsikuvaukset, oma lapsuus ja perhe sekä suhde lapsen äitiin. Atlas.ti-ohjelman avulla purimme haastatteluteemat ja koodasimme aineiston sen sisällön mukaan. Saimme yhteensä 24 teemarunkoa tarkentavaa luokkaa, joita edelleen yhdistelemällä aineisto tiivistyi kahdeksaan sisältöluokkaan (isäksi tulon polku, isänä oleminen ja tunteet, sosiaalinen tuki ja yhteydenpito läheisiin, oma lapsi, oma lapsuus, suhde lapsen äitiin ja/tai puolisoon, sukupuoliroolit perheessä sekä vankilan isäryhmä).

Yksityiskohtaisemman analyysin kohteeksi valikoitui tutkimuskysymyksemme pohjalta ”Isänä oleminen ja tunteet” -luokka. Näiden sisällä keskityimme tarkastelemaan aineistolähtöisen laadullisen sisällönanalyysin (Vaismoradi ym. 2013) keinoin erityisesti isyyden merkitystä ja tunnepuhetta. Tarkoitamme tunnepuheella tunnistettuja ja tiedostettuja tunteita, ainakin siinä määrin, että niistä voidaan puhua ja niitä voidaan käsitteellistää (Burkitt 2002, 151; Damasio 2000, 47). Fokuksessa oli erityisesti se, mitä ja miten tunteista puhutaan isyysskerronnan yhteydessä. Poimimme ensin kaikki tunnelatausta sisältävät sanat ja katkelmat (esim. ”olen niin ylpeä”), jonka jälkeen otimme tarkasteltavaksi myös tunteita kuvaavat abstraktit ilmaukset (esim. ”meinas pää räjähtää”) (ks. Kleres 2011).

Voimauttavat ja voimaa vievät tunteet

Miesten kerronta isyyden tunteista jakautui kahteen eri tunneulottuvuuteen: voimauttaviin tunteisiin (rakkaus, toiveikkaus, ilo ja ylpeys) ja voimaa vieviin tunteisiin (pettymys, syllisyys, katumus, pelko, viha ja huoli). Ulottuvuudet pitivät sisällään kahteen eri suuntaan vetäviä tunteita, joita kaikki haastateltavamme kuvasivat.

Aineistositaateista on poistettu luettavuuden helpottamiseksi haastattelijan ynähdykset kuten, sanat ”mmm” ja ”joo”. Poistettuihin kohtiin on lisätty merkintä ”(...)”. Haastateltavien nimet on pseudonymisoitu ja iät jätetty sitaattien yhteydestä pois tunnistettavuuden vähentämiseksi.

Voimauttavat tunteet: rakkaus, toivo, ilo ja ylpeys

Kaikki miehet kertoivat, että isyydellä on myönteinen merkitys omalle jaksamiselle, hyvinvoinnille ja elämänlaadulle. Lapsi kerrottiin elämässä kiinni pitävänä voimana, esimerkiksi Mika määritteli lapsen ”elämän tärkeimmäksi asiaksi”. Jari puolestaan totesi: ”Kyllä mulla ois aika tyhjää tää touhu, jos sitä [lasta] ei ois tuolla (...) liekö sitä ois enää ees hengissä, jos [lapsi] ei ois koskaan rajottanu tai ollu topparina itelle.” Isät kertoivat, että lapsi tuo monin tavoin myönteisyyttä arkeen:

Mullahan on tuolla sellissä ni kaikki paikat mitä saa olla, ni ne on lasten piirustuksia ja niitten kuvia ja koiranpennun kuvia ja kaikkia on siellä seinillä. Että totta kai aina kun niitä kahtoo niin muistaa ja totta kai se virkistää aina. (Matti)

Edellä oleva Matin kertomus halusta pitää lasten piirustukset esillä luo kuvaa lapsen merkityksellisyydestä isälle. Sanavalinnan ”tottakai” voi tulkita ilmentävän lasten tärkeyttä isälle, jonka itsestäänselvyuden kuulijan oletetaan ymmärtävän.

Miehet kuvasivat perhetapaamisia tärkeiksi merkeiksi läheissuhteiden olemassaolosta. Niiden kerrottiin myös antavan toivoa tulevasta. Tommi kuvasi puolestaan lapsen ikävää: ”Kyllähän silloin tietää, että jotain on tehny oikein, koska tyttö kaipaa. Jos ois ollu täys persereikä, niin tuskin ne ees tulis tänne.” Isät kertoivat pitävänsä yhteyttä lapsiinsa tapaamalla, kirjeiden ja korttien kirjoittamisella sekä puhelimitse. Suljetussa vankilassa olevat toivoivat poikkeuksetta avovankilaan pääsyä, jolloin yhteydenpito kotiinpäin olisi helpompaa. Avovankilassa olevat saivat käyttää puhelinta vapaammin ja viettää lomajaksoja kotona. Esimerkiksi Jari kertoo jokailtaisen juttelutuokion lapsensa kanssa kohottavan mielialaa:

Mä ite pötkötän sängyssä, laitan kaiuttimen mahan päälle, kun se parikytä minuuttia saattaa aina kirjaa lukee, ja sen huomaa itekin, et vaikka on kuin paska päivä ollu ja hermo kireellä, niin kyllä se aina löysää hermo, kun se alkaa tavuttamaan Muumipeikkoa sieltä.

Matias puolestaan kertoo, että lapsi toimii motiivina sääntöjen noudattamiselle, vaikka se ei aina helppoa kuulemma ollutkaan:

Lasten takii mä oon aina ollu niinku, mä en vois ikänä päivänä kuvitella tekeväni mitään väärää tääl vankilassa, et mä pääsen niille lomille, et mä nään lapsii (...). Se on niinkun aina ollu se mun motiivi, että vaikka joskus on ajatellu, et vittu mä pistän tän ihan läskiks, niin sit mä aina muistan, että vittu et mä en pääse sit käyt-

mään siellä (...) ja sama kun lomillakin ni kun siel tulee se ahistus ja tai että haluis jäähä niinku monet jää sitten yllilomille. (Matias)

Edellä olevassa katkelmassa Matias kuvaa vaihtoehdotta olla palaamatta vankilaan loman jälkeen. Tämä aiheuttaisi kuitenkin loma-oikeuden menettämisen, jolloin yhdessäolo lasten kanssa olisi vaakalaudalla. Näin ollen lasten näkeminen voittoa isän kertomuksessa ahdistuksen vankilaan paluusta. Moni isä toi esille sen tärkeyden, että saa tuntea itsensä merkitykselliseksi ja rakastetuksi. Lasse kuvaa isyyteen liittyviä tunteitaan seuraavasti:

Isänä olo on tosi hienoo, se täytyy sanoo. Ja sitte, että tuntee niinkun ittesä tärkeeks, että kun on lapsia ja huomaa sen, että lapset tarvii myös isäänsä, ni siinä tulee itelle semmonen niinkun arvokas olo, vaikka itte ei niinkun itteesä pidä niinkun hyvänä isänä ja tällä tavalla... ni muuten kun lasten suusta se totuus tulee, kun lapset sanoo että oot isi rakas. Että he tarvii mua, ni siinä tulee se hieno olo sillon. (...) Jotenki tuntuu, että tää [vankila-aika] ois ollu niinkun semmonen vähän niinku kasvatuslaitos tavallaan mulle, että (...) osaan oikeella tavalla sitten arvostaa sitä perhettä ja tosiaan ymmärtää sen perheen tärkeyden.

Haastateltavien kertomuksissa isyydestä puhuttiin ylpeydellä. Haastattelupuheessaan useat miehet painottivat haluavansa olla vastuullisia isä, siinä määrin kuin se vankilasta käsin on mahdollista. Isät sanoittivat vastuutaan usein ”saamisen” ja ”voimisen” kautta (”saa kantaa vastuuta”, ”mä voin niistä huolehtia”). Kuten edellä Lasse, moni muukin isä kertoi epäilleensä oman isyytensä hyvyttä. Jotkut isistä totesivat, etteivät olleet kyenneet, osanneet tai voineet olla hyviä isä. Toisaalta isät toivat monessa kohdin esille isänä olemisen moraalisen velvoittavuuden, josta ei voi, eikä halua kokonaan päästää irti.

Osa isistä näytti olevan tietoisia lastensa tarpeiden ja oman elämäntilanteensa ristiriidasta. Esimerkiksi Erik totesi, että ”en pystynyt olemaan niinku se isä, mitä se tarvii se tyttö”. Erik jatkoi kuitenkin, että vaikka hän on ollut vankilassa, niin ”siitä mä aina oon pitänyt huolen, että tytöltä ei oo puuttunu mitään”. Näin sanoessaan Erik kertoo toteuttaneensa sellaista kulttuurista hyvän isyyden puolta, jossa isä turvaa perheen talouden ja turvallisuuden sekä täyttää lapsen materiaaliset ja henkiset tarpeet: ”Se pitäis saaha semmonen turvallinen ja vakaa ympäristö siihen ja missä niinkun lapsen ois hyvä olla” (Erik).

Muutama haastateltavista kyseenalaisti oman vastuullisuutensa isänä, koska eivät olleet läsnä tarpeeksi lastensa elämässä. Esimerkiksi Jari tote-

si, ettei pysty olemaan hyvä isä, koska on ollut ”ai-ka paljon sen [lapsen] elämästä poissa”. Kaikki isät eivät kuitenkaan kertoneet ristiriitaa hyvän isyyden ja vankilassa olon välille. Esimerkiksi Ero totesi ”eihän se [lapsi] muuten varmaan tällä rampais, jos mä oisin mulkku fajja ollu”. Samuli luonnehti olevansa ”hellä ja reilu” ja jatkaa ”en koskaan niinkun oo lapsia, enkä tuu koskaan rankasemaan esimerkiks millään selkäsaunoilla tai tämmösillä”. Jaakko puolestaan kertoi haluavansa olla hyvä isä luottavaisen ja emotionaalisen suhteen luomisen kautta:

Kyl mä tosi paljon, tosi paljon niinku välitän ja yritän olla mukana. (...) Semmonen haluaa olla, että mulle voi tulla puhumaan asioista, että ei tarvii jännittää sitä.”

Noin puolet isistä nosti esille sen, miten tärkeää oli kuulla lapsen iloista, onnistumisista, kaverisuhteista, koulumenestyksestä, päiväkodissa pärjäämisestä ja kaikinpuolisesta kasvusta ja kehityksestä. Lapsen tuottaman ilon ja ylpeyden ohella useat isät käänsivät kertomuksissaan katseen lapsen hyvinvointiin ja lapsen näkökulmasta katsomiseen:

Isoin ilo tulee siitä, kun mä nään, että lapsella on hyvä olla, se hymyilee, se osaa olla ilonen ja onnellinen pienistäkin asioista. (Erik)

Voimaa vievät tunteet: pettymys, katumus, huoli ja pelko

Kolmasosa miehistä toi esille vahvoja pettymyksen tunteita itseään kohtaan. Esimerkiksi Matias totesi, että ”itelle on tosi vaikea antaa anteeksi tätä aikaa”. Lasse kertoi pyytäneensä anteeksi lapsiltaan ja läheisiltään:

Kyllä mä oon sen monta kertaa niiltä pyytänyt anteeks (...) Mä oon kirjottanu kotiin ja sanonu miten paha mieli mulle on tästä (...), että isä haluaa pyytää anteeks ja mä niinku toivon sydämeästä asti, että mä en ikinä enää joutuis vankilaan ja haluan kyllä sen asian eteen tehdä kyllä töitä.

Lassen ”moneen kertaan” anteeksi pyytämisen, ”sydämeästä toivomisen” ja ilmaisun ”ikinä enää” voi tulkita korostavan kuulijalle katumuksen syvyyttä ja toiveen voimakkuutta. Tommi puolestaan sanoittaa pettymystään vankilaan joutumisesta vihan ja ärtymyksen ilmaisulla ”vituttaa” ja rakentaa katumuspuhetta sanoilla ”ois pitänyt mieltä”:

Vituttaahan se tietysti, koska haluais olla enempi, ja tota sit jos niinku, pettyneitä tunteita lähinnä niinkun pettyyny itteensä, että on hommannu itensä tänne. Että ois pitäny miettiä varmaan muutaman kerran ennen kun lähti tekemään mitä teki. (...) Tottakai se kaduttaa, että se meni niinkun niin pitkälle ja tänne näin joutu, että eihän siitä nyt ilonenkaan voi olla. (...) Oonhan mä niitten isä mutta en semmonen isä, mikä haluaisin olla. (Tommi)

Sitoutuneen isyyden ihanne oli tulkittavissa myös voimia vievien tunteiden kuvauksissa. Esimerkiksi yllä olevassa sitaatissa Tommi kertoi ”tottakai” katuvansa. Tommin puheen voi tulkita niin, että hän tunnistaa toimineensa vastoin isyyden hallitsemia kulttuurisia ihanteita. Poissaolon murehtiminen jatkuu myöhemmin Tommin pohdinnalla isän vastuusta: ”Isän vastuulle kuuluu, että pitäis olla läsnä, mitä minä en tällä hetkellä oo... ja se niinkun kaduttaakin ehkä eniten.” Välillä myös lapsen kerrottiin joutuneen lohduttajan rooliin isän ja lapsen tavatessa:

Sanoin, et iskä on pahoillaan, et kun iskä on vähän tällänen huono iskä niin halattiin tälleen ni se [lapsi] sano et ”et sä oo huono iskä, sä oot mun iskä”. (Matias)

Suljetussa vankilassa lapsia saatiin tavata ”pleksin takaa”. Näistä tapaamisista puhuminen kirvoitti tunteiden tarkastelua lasten hyvinvoinnin näkökulmasta, esimerkiksi Jaakko kuvasi tapaamistilannetta seuraavasti: ”Se löi sitä lasia nyrkillä ja huuti vaan, että isin syliin!” Matias kertoi lastensa äidin ”ansioksi” sen, että on jaksanut tuoda lapsia vankilavisiiteille. Mies kertoi kuitenkin lasten silmin kokemusta siitä, kun isä on telkien takana:

Sehän oli just hankalaa kun mä pääsin lomille niin sai olla lasten kaa, ja sitten kun meet takas sinne vankilaan, ni lapset tulee taas sen lasin läpi [isää tapaamaan], niin sehän oli niille lapsille ihan karmee kokemus ja (...) totta kai se itteenki sattuu, kun siellä ei saa koskea. (Matias)

Osa isistä kertoi myös turhautuvansa siihen, kun vankilasta käsin ei pysty vaikuttamaan perheen arjen kasvatustilanteisiin. Esimerkiksi kotiintuloaikojen vahtiminen jää täysin puolison hartioiden. Kolme isää kertoi murehtivansa erityisesti sitä, että jää paitsi lastensa kasvun ja kehityksen seuraamisesta – esimerkiksi maitohampaiden lähteminen jää näkemättä. Lasse totesi poissaolon jättävän itselleen isot ”sisäiset arvet”. Jaakkoa puolestaan kalvoi tunne siitä, että lapsi ikävöi ja tarvitsee isäänsä:

Tosi pahaan saumaan tuli tää mun vankilatuomio, kun se [lapsi] on niinku koko ajan että ”isä sitä ja isä tätä” ja puhuu päiväkodissa että ”minun isi ajaa kaivinkoneel-

la” ja tälleen näin ja kaikkee tommosta niin vähän silteen tuntuu pahalta.

Useat isät toivat esille huolensa lapsistaan ja läheisistään. Huolen ja pelon aiheet liittyivät läheisten menettämiseen, huoleen lapsen terveydestä ja/tai kehityksestä, puolison jaksamisesta sekä perheen turvallisuudesta ja taloudesta. Erik kertoi, että vankilaan jouduttuaan pelko perheen menettämisestä jäyti mieltä ja mies varautui irtipäästämisestä jo etukäteen:

Kyl mä olin aika pitkälti jo päästäny irti sitten siitä perheestä ja tiesin, että mä en välttämättä tuu näkemään niitä enää, ja kylhän se aika vitun rankka paikka oli. (...) Ne kuitenkin jäi tohon rinnalle, kaikest huolimatta. (Erik)

Yhtä miestä lukuun ottamatta kaikki isät toteivat olevansa yhteydessä ainakin osaan lapsistaan, eikä pelko näin ollen ollut välttämättä toteutunut. Monet isät kertoivat kuitenkin olevansa huolissaan vankeuden vaikutuksista lastensa elämään. Esimerkiksi Samuli kertoi vakuuttaneensa lapsilleen seuraavaa:

Kun mä oon sanonu [lapsille], että ei tää niinkun, tää ei muuta mitään siis sinällään, että te ootte ihan, ihan yhtä tärkeitä minulle kun aina ennenkin ja varmaan vielä tärkeempiä. Et tuota iskä ei oo hävinny mihinkään, että te tiätte, että mä oon täällä. Mä soitan teille ja te tuutte aina käymään, ja jos ihmiset puhuu paskaa, niin ei niistä tarvii välittää. (Samuli)

Joissain haastatteluissa isien huoli keskittyi varhaiskasvatuksikäisen lapsen tunne-elämän tai kielen kehitykseen, epäilyyn lapsen kehityshäiriöstä tai epätoivottuun käytökseen, kuten ylivilkkauteen. Murrosiän kynnyksellä isät kertoivat pelänneensä, että lapsi ajautuu ”vääränlaiseen porukkaan”. Myös erilaiset huolenaiheet, kuten vaikkapa päihitteiden käytön aloittaminen, mietitytti isiä: ”Kohta vejetään tupakkaa ja ynnä muuta” (Matias). Myös rikoskierteen ylisukupolvisuus nostettiin esille:

Et se on koht teini-ikänen se lapsi, et se alkaa niinkun elää sitä omaa elämäänsä. Kauhulla odotan mitä sieltä tulee (...) kyl se niinkun geenit on ainakin saanu, että sieltä voi tulla ihan mitä vaan. (Erik)

Jotkut isistä kertoivat myös huolesta perheen talouteen ja turvallisuuteen liittyen. Tommi kertoi pelon nostavan päätään heti, jos puolisoon ei saa yhteyttä: ”Ensimmäisenähän sitä rupee miettimään kaikkee pahimpia.” Arki vankilan porttien sisäpuolella aiheuttaa isien mukaan epä tietoisuutta ja pelkoa myös vangin läheisille, jolloin huolenaiheet voivat tuntua todellisuutta suuremmilta. Lasse kertoi myös murehtivansa sitä, että lapsilla on ”koko aika jännitys päällä, et sattuuiko isil-

le jotain pahaa”. Lasse toi esille myös huolen vai-
monsia jaksamisesta:

Lasten äiti on tosi väsynyt ollu (...). Sillä on aika raskas-
ta, siellä yksin niinkun hoitaa niinkun lapsia, kun lap-
set on villiä ja osaa olla (...) ilkeitä ja hankaloita, ja tota
ni äitin puhe menee niillä vähän niinkun ohi korvien.

Johtopäätökset

Tässä artikkelissa olemme tarkastelleet vankeusran-
gaistusta suorittavien miesten kuvauksia isyyden
merkityksestä ja siihen liittyvistä tunteista. Näyttää
siltä, että vaikka vankila ja sitä edeltävät rikokset
värjäävät eittämättä niin perhesuhteita kuin van-
hemmuutta (ks. Enroos 2018, 222), isyys ja läheis-
suhteet näyttävät merkityksellisinä myös vanki-
lasta käsin (ks. Buston 2018; Chui 2016). Tulok-
semme kuvaavat myös, että vaikka isänä olemiseen
ja vankeusrangaistuksen suorittamiseen liittyy mo-
nia jännitteitä, niin miesten puhe isyydestä kietou-
tuu tiiviisti sitoutuneen isyyden kulttuurisen malli-
tarinan ympärille (ks. Arditti 2005).

Kaikkiaan miesten isyyuskuvaukset sisälsivät vah-
vaa tunnekerrontaa, jonka voidaan tulkita ilmen-
tävän miesten kokemusta isyyden ainutkertai-
suudesta ja merkityksellisyydestä. Vahvat ja mo-
nin paikoin ristiriitaiset isyyspuheeseen kietoutu-
neet tunteet voivat olla myös seurausta erityislaa-
tuisesta vanhemmuudesta puhumisen kontekstis-
ta – vankilasta.

Miesten puheissa isyyttä kuvattiin muun muas-
sa elämää kannattelevana voimana, jonka kerrot-
tiin lisäävän elämäniloa ja -halua. Tutkimuksissa
on havaittu, että halu olla hyvä isä voi parhaim-
millaan motivoitua oman ja perheen ehjemmän tu-
levaisuuden rakentamiseen (Meek 2011; Ojmarrh
ym. 2018). Isänä olemisen kerrottiin myös tuot-
tavan ylpeyttä, joka voi vahvistaa miehen itsetun-
toa ja identiteettiä (ks. Flouri 2005; Visher 2013).
Samaan aikaan kun miehet kuvasivat rakastamisen
ja rakastettuna olemisen tärkeyttä, miesten isyys-
kuvauksiin sisältyi tuskaa ja syyllisyyttä. Erityises-
ti itseen liitettyjen vihan ja pettymyksen tunteiden
kuvattiin kuormittavan omaa hyvinvointia, toi-
saalta niiden kerrottiin opettaneen anteeksipyytä-
mistä läheisiltä sekä armollisuutta itseään kohtaan.
Isät kertoivat kokeneensa vankilatuomion aiheu-
taneen lapselleen ja puolisolleen huolta, häpeää
ja kipua. Erityisesti isän murhe siitä, ettei ole läs-
nä lapsen arjessa, oli miesten isyyspuheessa vah-
vasti mukana.

Siitä huolimatta, että vankilakonteksti tuot-
taa miesten isyyuskuvauksiin oman erityislaatu-
nsa, miesten kertomuksissaan rakentamat kuvauk-
set isyydestä heijastelevat vahvasti isyyden kult-
tuurisia ihanteita. Vankien isyys- ja tunnekerron-
nan tarkastelu vahvistaakin aiempien tutkimus-
ten esittämää kuvaa läsnäolevasta ja emotionaali-
sesti sitoutuneesta isyydestä tämän päivän keskei-
senä isyyden kulttuurisena ideaalina (ks. Eerola &
Mykkänen 2015; Kekäle & Eerola 2015). Tämä
näky siinä, kuinka läsnä oleminen lapsen elämäs-
sä ja emotionaalinen sitoutuminen lapseen kuva-
taan keskeisimmiksi hyvää isyyttä määrittäviksi tek-
ijöiksi. Myös miesten kuvaama tuska, syyllisyys
ja suru, jota kykenemättömyys toteuttaa isyyttä
kulttuurisesti hyväksyttävällä tavalla tuottaa, vi-
jaa läsnäolevan ja sitoutuneen isyyden kulttuuri-
sen ideaalin vahvuudesta (ks. myös Chui 2016).

Valikoitunut ja pienimuotoinen aineistomme
tuottaa rajoituksia tutkimuksen yleistettävyydel-
le. Analyysimme pohjalta ei ole mahdollista tehdä
yleistettävää tulkintaa vankilatuomiota suorittavi-
en miesten isyydestä tai sen merkityksestä. Tällai-
sella erityistilanteessa olevan vanhemmuuden tut-
kimisella voidaan kuitenkin tehdä näkyväksi ”pii-
lossa olevia” perhe-elämän ilmiöitä sekä monipuol-
listaa kuvaa perheestä, vanhemmuudesta ja läheis-
suhteista (Enroos 2018; Hairston 1991) sekä niis-
tä merkityksistä, joita nykyisyteen liitetään.

Parhaimmillaan vankilassa tapahtuva isyyteen
liittyvien kokemusten ja tunteiden reflektointi ja
tukeminen voivat auttaa miestä näkemään isyy-
tensä mahdollisuudet ja rajoitteet, jolloin isyydes-
tä voi syntyä aiempaa realistisempi kuva. On kui-
tenkin tärkeää muistaa, että tässä artikkelissa van-
kilassa olevien miesten isyyttä on tarkasteltu yk-
sinomaan miesten omien kertomusten kautta.
Tämä tutkimus ei pysty vastaamaan esimerkiksi
siihen, millaisia kokemuksia ja merkityksiä lapsi,
puoliso tai muut perheenjäsenet ja läheiset ko-
kevat miehen vankilassa olemisen tuottavan. Isyy-
dessä on kyse ennen kaikkea isän ja lapsen väli-
isestä suhteesta, jossa isällä on velvollisuuksia lasta
kohtaan eikä päinvastoin. Näin ollen esimerkiksi
perhesuhteiden ylläpitoa tulee toteuttaa aina lap-
sen oikeuksien ja edun ensisijaisuuteen tukeutuen,
niin vankilassa kuin sen ulkopuolella.

Saapunut 25.2.2019
Hyväksytty 16.10.2019

KIRJALLISUUS

- Arditti, Joyce. A & Smock, Sara. A & Parkman, Tiffany (2005) 'It's been hard to be a father': A qualitative exploration of incarcerated fatherhood. *Fathering: A Journal of Theory, Research, and Practice about Men as Fathers* 3 (3), 267–288.
- Autonen-Vaaranemi, Leena (2009) *Eronneiden miesten kodit ja kotikäytännöt*. Acta Universitatis Tampereensis 1445. Tampere: Tampere University Press.
- Aznar, Ana & Tenenbaum Harriet (2015) Gender and age differences in parent–child emotion talk. *British Journal of Developmental Psychology* 33, 148–155.
- Burkitt, Ian (2002) Complex emotions: relations, feelings and images in emotional experience. In Jack Barbalet (ed.) *Emotions and sociology*. Oxford: Blackwell, 151–168.
- Buston, Katie (2018) Recruiting, Retaining and Engaging Men in Social Interventions: Lessons for Implementation Focusing on a Prison-based Parenting Intervention for Young Incarcerated Fathers. *Child Care in Practice* 24 (2), 164–180.
- Coates, Jennifer (2003) *Men talk. Stories in the making of masculinities*. Oxford: Blackwell.
- Chui, Wing Hong (2016) Voices of the incarcerated father: Struggling to live up to fatherhood. *Criminology & Criminal Justice* 16 (1), 60–79.
- Damasio, Antonio (2000) *Tapahtumisen tunne. Miten tietoisuus syntyy*. Helsinki: Terra Cognita.
- Dermott, Esther (2008) *Intimate fatherhood. A sociological analysis*. London: Routledge.
- Dyer, Justin, W. & Pleck, Joseph. H. & McBride, Brent. A. (2012) Imprisoned fathers and their family relationships: A 40-year review from a multi-theory view. *Journal of Family Theory & Review* 4 (1), 20–47.
- Eerola, Petteri (2015) *Responsible fatherhood: a narrative approach*. Jyväskylä, Finland: University of Jyväskylä. Jyväskylä studies in education, psychology and social research, 520.
- Eerola, Petteri & Mykkänen, Johanna (2015). Paternal masculinities in early fatherhood: dominant and counter narratives by Finnish first-time fathers. *Journal of Family Issues*, 36 (12), 1674–1701.
- Enroos, Rosi (2015) *Vankila, vanhemmuus ja lapsi – näkökulmia perhekäytäntöihin*. Acta Poenologica 2. Vantaa: Rikosseuraamusalan koulutuskeskus.
- Enroos, Rosi (2018) *Tunteet vankilan varjossa*. Teoksessa Petteri Eerola & Henna Pirskanen (toim.) *Perhe ja tunteet*. Helsinki: Gaudeamus, 203–226.
- Flouri, Eirini (2005) *Fathering and child outcomes*. West Sussex, England: John Wiley & Sons Ltd.
- Galardi, Tasha R. & Settersten, Richard. A & Vuchnich, Samuel & Leslie Richards (2015) Associations between incarcerated fathers' cumulative childhood risk and contact with their children. *Journal of Family Issues* 38 (5), 654–676.
- Galasinski, Darius (2004) *Men and the Language of Emotions*. Basingstoke: Palgrave.
- Giordano, Peggy & Seffrin, Patrick & Manning, Wendy & Longmore, Monica (2011) *Parenthood and crime: The role of wantedness, relationships with partners, and SES*. *Journal of Criminal Justice* 39, 405–416.
- Greif, Geoffrey L. (2014) The voices of fathers in prison: Implications for family practice. *Journal of Family Social Work* 17, 68–80.
- Hansen, Gunnar Vold (2018) Does Fatherhood Training in Prison Improve Fathering Skills and Reduce Family Challenges? *Child Care in Practice* 24 (2): Imprisoned fathers: responding to a growing concern, 198–211.
- Hairston, Creasie F. (1991) Family ties during imprisonment: Important to whom and for what? *Journal of Sociology and Social Welfare* 18 (1), 87–104.
- Hochschild, Russell, Arlie (1979) Emotion, work, feeling rules, and social structure. *American Journal of Sociology* 85 (3), 551–575.
- Hochschild, Russell Arlie (2019) *Emotions and society, Emotions and Society* 1 (1), 9–13.
- Holmes, Erin & Huston, Aletha C. (2010) Understanding Positive Father-child Interaction. *Children's, Fathers', and Mothers' Contributions*. *Fathering* 8 (2), 203–225.
- Kekäle, Jari & Eerola, Petteri (2014) *Isyyden tarinamarkkinoilla*. Teoksessa Petteri Eerola & Johanna Mykkänen (toim.) *Isän kokemus*. Helsinki: Gaudeamus, 19–31.
- Kivivuori, Janne & Linderborg, Henrik (2010) Negative life events and self-control as correlates of self-assessed re-offending probability among Finnish prisoners. *European Journal of Criminology* 7 (2), 123–139.
- Kleres, Jochen (2010) Emotions and narrative analysis: a methodological approach. *Journal for the Theory of Social Behaviour*, 41 (2), 182–202.
- Lamb, Michael. E. (2010) "How Fathers Influence Children's Development? Let Me Count the Ways." In Michael. E. Lamb (ed.) *The Role of the Father in Child Development* (5th ed.), 1–26.
- Lutz, Catherine (2008) Engendered emotions. In Monica Greco & Paul Stenner (eds.) *Emotions. A social science reader*. London: Routledge, 63–71.
- Meek, Rosie (2011) The possible selves of young fathers in prison. *Journal of Adolescence* 34 (5), 941–949.
- Miettinen, Anneli & Rotkirch, Anna (2012) *Yhteistä aikaa etsimässä. Lapsiperheiden ajankäyttö 2000-luvulla. Väestöntutkimuslaitos Katsauksia E42/2012*. Helsinki: Väestöliitto.
- Monsbakken, Christian Weisæth & Lyngstad, Torkild Hovde & Skardhamar, Torbjørn (2013) Crime and the transition to parenthood: The role of sex and relationship context. *British Journal of Criminology* 53, 129–148.
- Muuluvuori, Marja-Liisa (2018) *Henkilökohtainen tiedonanto Rikosseuraamuslaitoksen keskustahallintayksikön erikoistutkijalta 30.11.2018*.
- Mykkänen, Johanna (2010) *Miesten puhetta isäksi tulon halusta ja aikaista*. *Sociologia* 47 (3), 188–204.
- Mykkänen, Johanna & Eerola, Petteri & Forsberg, Hannele & Autonen-Vaaranemi, Leena (2017) *Fathers' narratives on support and agency: a case study of fathers in a Finnish child welfare NGO*.

- Nordic Social Work Research 7 (3), 236–248.
- Nieminen, Liisa (2010) Lapset vankilassa – Toteutuuko lapsen etu? *Oikeus* 39 (1), 45–49.
- Ojmarrh, Mitchell & Landers, Monica & Morales, Melissa (2018) The Contingent Effects of Fatherhood on Offending. *American Journal of Criminal Justice* 43 (3), 603–626.
- O’Keeffe, Helen (2019) ‘Start treating me like a Dad!’ The impact of parental involvement in education on the paternal identity of fathers in the English prison system. *Cambridge Journal of Education* 49 (2), 197–213.
- Oliffe, John L. & Hanberg, Debra & Hannan-Leith, Madeline N. & Bergen, Cara & Elwood Martin, Ruth (2018) “Do You Want to Go Forward or Do You Want to Go Under?” Men’s Mental Health in and Out of Prison. *American Journal of Men’s Health* 12 (5), 1235–1246.
- Pirskanen, Henna & Eerola, Petteri (2018) Johdanto: Tunteet perhe- ja läheissuhteissa. Teoksessa Petteri Eerola & Henna Pirskanen (toim.) *Perhe ja tunteet*. Helsinki: Gaudeamus, 7–30.
- RISE 2017. Rikosseuraamuslaitoksen tilastollinen vuosikirja. Rikosseuraamuslaitoksen tilastoja 2017. Rikosseuraamuslaitoksen tilastoja -sarja. Rikosseuraamuslaitos. Luettu 28.11.2018. https://www.rikosseuraamus.fi/material/attachments/rise/julkaisut-tilastollinenvuosikirja/xD59k9cWF/RISE_Tilastoja_2017.pdf
- RISE 2019. <https://www.rikosseuraamus.fi/fi/index/toimipaikatjajayhteystiedot/vankilat.html> Luettu 10.5.2019.
- Roxburgh, Susan & Fitch, Chifon (2013) Parental status, child contact, and well-being among incarcerated men and women. *Journal of Family Issues* 35, 1394–1412.
- Shorey, Shefaly & Ang, Lina (2019) Experiences, needs, and perceptions of paternal involvement during the first year after their infants’ birth: A meta-synthesis. *PLoS ONE* 14(1), e0210388. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0210388>
- Terävä, Johanna & Böök, Marja Leena (2018) Tunteita ja tarinoita lapsiperheen arjesta. Teoksessa Petteri Eerola & Henna Pirskanen (toim.) *Perhe ja tunteet*. Helsinki: Gaudeamus, 89–107.
- Tuovila, Seija (2006) Kun on tunteet. Suomen kielen tunnesanojen semantiikkaa. Suomen kielen, informaatiotutkimuksen ja logopedian laitos. Oulu: Oulun yliopisto.
- Ugelvik, Thomas (2014) Paternal pains of imprisonment: Incarcerated fathers, ethnic minority masculinity and resistance narratives. *Punishment & Society* 16 (2), 152–168
- Vaismoradi, Mojtaba & Turunen, Hannele & Bondas, Terese (2013) Content analysis and thematic analysis: Implications for conducting a qualitative descriptive study. *Nursing and Health Sciences* 15, 398–405.
- Virtanen, Ira A. & Isotalus, Pekka (2014) Talking troubles with Finnish men: Meaningful contexts of ‘supportive silence’. *Norma. International Journal for Masculinity Studies* 9 (2), 111–125.
- Visher, Christy A. (2013) Incarcerated fathers: Pathways from prison to home. *Criminal Justice Policy Review* 24, 9–26.
- Whitten, Tyson & Burton, Melanie & Tzoumakis, Stacy & Dean, Kimberlie (2019) Parental Offending and Child Physical Health, Mental Health, and Drug Use Outcomes: A Systematic Literature Review. *Journal of Child and Family Studies* 28 (5), 1155–1168.

ENGLISH SUMMARY

Johanna Terävä ja Petteri Eerola: Finnish fathers' emotions about fatherhood and its meanings during imprisonment (Vankeusaikana isyydelle annetut merkitykset ja jännitteiset tunteet isien kertomana)

Research on fatherhood among fathers serving custodial sentences in Finland is a neglected topic. In this article we contribute to filling this gap by investigating the meanings imprisoned fathers attribute to their fatherhood and the emotions evoked by the combination of imprisonment and fatherhood. Interviews (N=14) were conducted in a Finnish closed prison and in open custodial institutions. The data were

analyzed using qualitative content analysis. The analysis yielded two categories of emotions: giving strength and the loss of strength. The fathers' strong emotional talk projected an image of fatherhood as a powerful and important issue in a man's life. It also seems that despite the many emotional tensions related to being a father and serving a prison sentence, the fathers' talk about their fatherhood was tightly bound to the cultural ideal of 'good father'.

Keywords: fatherhood, imprisonment, emotions, content analysis.